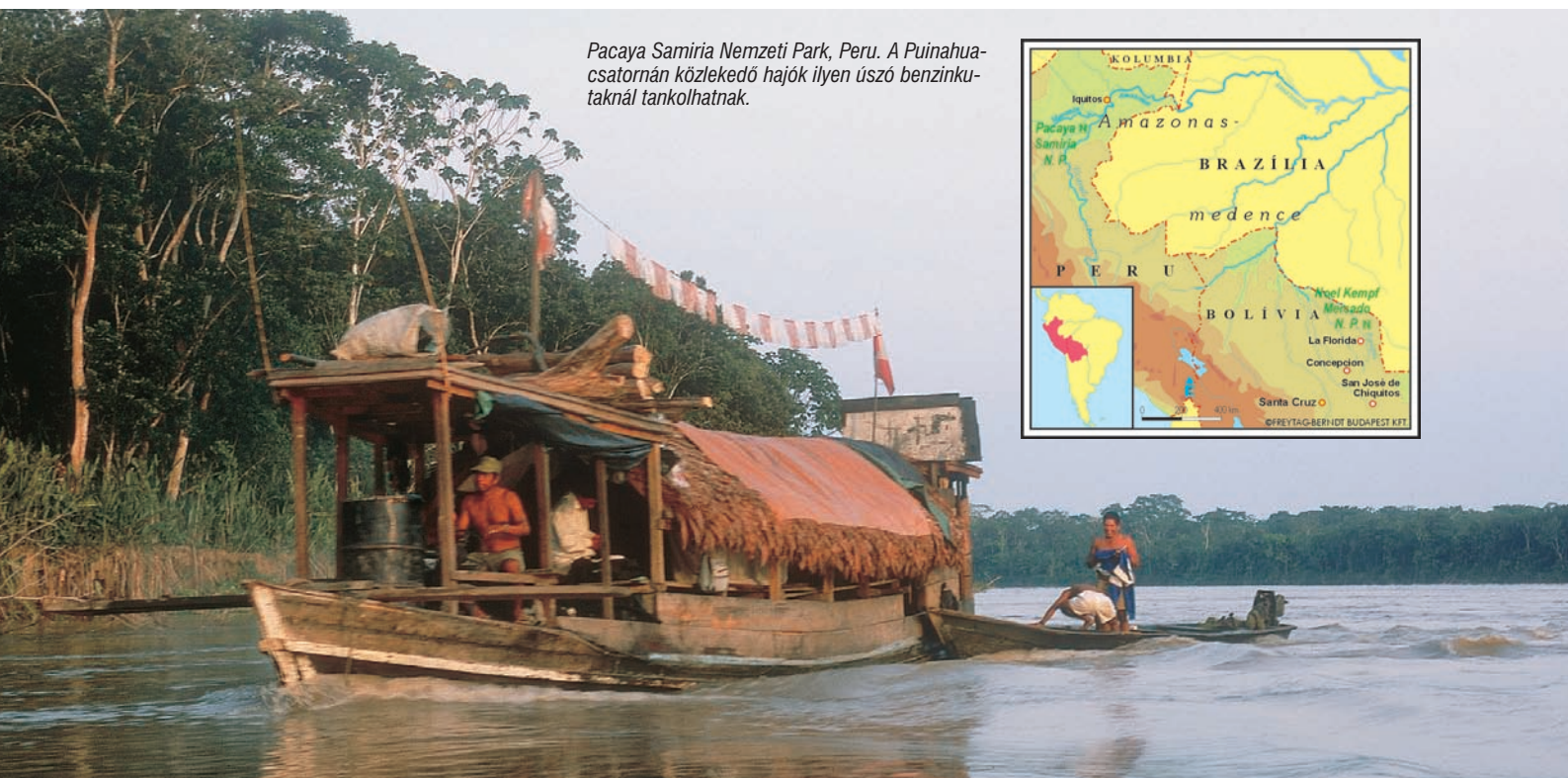

A Föld tüdeje

□ Szöveg és fotó: BUZÁS BALÁZS

AMAZÓNIA

Pacaya Samiria Nemzeti Park, Peru. A Puinahua-csatornán közlekedő hajók ilyen úszó benzinkutaknál tankolhatnak.

Vajon még meddig maradnak meg Amazónia áthatolhatatlannak tűnő erdei?

AMAZÓNIA „A FÖLD TÜDEJE”, HISZEN EZ AZ EGYIK LEGNAGYOBB EGYBEFÜGGŐ ZÖLD TERÜLETE BOLYGÓNKNAK. ENNEK A CSODÁLATOS VADONNAK KÉT KEVÉSBÉ ISMERT RÉSZÉT JÁRTUK BE, MELYEK KÍVÜL ESNEK A HÁTIZSÁKOS TURISTÁK ÚGYNEVEZETT „GRINGO ÖSVÉNYÉN”, ÉS ENNEK KÖSZÖNHETŐEN AZ ITT ÉLŐ EMBEREK MÉG MEGŐRIZTEK VALAMIT TERMÉSZETES VENDÉGSZERETETÜKBŐL.

PERSZE A CIVILIZÁCIÓ már az itt élőket is elérte, tehát nem járnak ágyékkötőben. De utam célja nem is az erdőben élő indián törzsek meglátogatása, hanem Amazónia két legjobb nemzeti parkja. Míg ide némi szervezés, megfelelő ajánlólevelekkel és kapcsolatokkal megszerzett engedélyek segítségével el lehet jutni, addig Amazónia kevésbé feltárt részei csak nagyon komoly expedíciók számára elérhetőek.

A gumicsizmák földjén

(Pacaya Samiria Nemzeti Park, Peru)

HAJÓNK GYÖNYÖRŰ naplementében indul Iquitos-ból. Felfelé hajózunk az Amazonaszon, amit feljebb már Ucayalinak hívnak, másnap pedig rátérünk a Puinahua-csatornára. A Henry II. fedélzetén a Pro Naturaleza kutatóin és rajtam kívül

A Yanayacu folyó mentén élők egyik fő megélhetési forrása az akváriumi díszhalak begyűjtése.

csak helyiek utaznak. Többségük Pucallpába tart, mi egy kis faluban szállunk ki.

AZ UCAYALI és a Máranon folyók között mintegy százezer ember él. Manco Capas faluja mindössze hetvenöt család otthona, és a Pacaya-Samiria Rezervátum határa, a terület innen keletre, egészen a Máranon folyóig teljes védelmet élvez. Az Amazonas-medence részét képező rezervátum a legnagyobb védett terület Peruban, és a második legnagyobb Amazóniában. A Pro Naturaleza természetvédelmi szervezet itteni bázisa a ritka Terekay-folyamteknős tojásainak gyűjtési és keltetési központja. A kikeltetett teknősöket némi gondozás után visszaengedik a folyókba, ahol remélhetőleg sikeresen elszaporodnak és idővel beépülnek a táplálékláncba.

Manco Capas faluba minden vízi úton érkezik, most éppen a Don German hajó futott be.

rendőr vigyáz. Egész éjjel a falu 58. születésnapját ünnepeljük, a zenét a világhírű Carlina Internacional szolgáltatja. Erre az alkalomra jöttek, egyenesen Requena-ból.

HAJNALBAN BIOLÓGUS barátom, David ébreszt. Kérdésemre, hogy hova indulunk, csak annyi a válasz, hogy valami tóhoz, és ott is alszunk. Ismét motoros fatörzscsónakba mászunk, sofőrünk csak kókadt, de a csónak elejében ülő ember annyira részeg, hogy figyelni kell, nehogy a vízbe boruljon. Az egész falu kihalt, az éjszakai tivornya után mindenki alszik. Hamarosan kikötünk a folyó keleti partján. Körülöttünk kiirtott erdő, ültetvény és egy ösvény, mely az

SAJNOS A NAGYOBB folyók mentén másodlagos erdők és mezőgazdasági területek váltják egymást, ezért a falu környékén az érintetlen őserdőből nem sokat látunk. Ahhoz beljebb kell hatolni az erdőben. Az 1940 óta védett területen csak vízzel részlegesen elárasztott és nedves trópusi esőerdők találhatók, így az esős évszakban csak csónakkal juthatnánk az erdő mélyére. Most megteszi egy gumicsizma is.

DÉL-AMERIKÁBAN túrázva nehéz megúszni egy kiadós részegséget, hiszen a legtöbb település legkevesebb havonta talál valami okot az ivászatra és az esti fiestára. Érzésünkör már javában készül a tojáslikőr-koktél. Délután a hatalmas műanyag vödörből osztják az ingyenitalt, miközben a rendre a falu egyik alapítója, egy alkoholista önkéntes

Lent: A nemzeti park vadőrei hálófoltozással ütik agyon az időt.

Rengeteg fekete kajmánnal találkozhatunk ott, ahol ezeket az állatokat nem vadásszák.

Balra fent: Amazónia számos vízi emlős, köztük a hosszúfarkú vidra élőhelye is.

erdőbe vezet. Gyanús, hogy David machetét is cipel magával.

HATALMAS FÁK KÖZT, kétórás menetelés után érünk a Yanayacu folyóhoz, ahonnan még pár órás motorcsónakázás a parkörök kihelyezett bázisa. Biológus kísérőmtől elbúcsúzom, ő egy fatörzscsónakban evezve az ellenkező irányba tart, hogy meglátogassa a Máranon folyó vidékén élő kis közösségeket.

HELYI HALÁSZOKKAL, riberinokkal folytatatom utamat a hangzatos nevű El Dorado lagúna felé. Időnként teljes családok

Középen: Dél-Amerika jellegzetes madara, a tukán.

kerekednek fel, hogy El Dorado környékén halászva töltsék fel az élelécukrákat. A világ legnagyobb édesvízi halaként számon tartott 'paichék' (arapaima) akár négyméteresre is megnövő példányai vonzzák ide a halászokat, ugyanis a rezervátum területén élő embereknek csak korlátozott számban és időben megengedett a halászat. Hosszú motorcsónakunk kecsesen siklik az Achong-tavon, amely mintegy kétezer fekete kajmán és pápaszemek kajmán közös élettere. Kísérőim arról panaszkodnak, hogy a védelem miatt a ezek az állatok túlságosan elszaporodtak, és túl sok halat esznek.

A MINDENNAPOS esők ellenére, a valaha itt élt indiánok által fekete víznek nevezett folyó szintje még alacsony, csónakunkat sok helyen tolni kell. Benzinünk fogytán, az utolsó egy órát evezve tesszük meg. Közben alaposan megizzadunk, de mindezt kárpótol a vízben körülöttünk vadászó 'bufeók', azaz folyami delfinek látványa. Végre megérkezünk a Pacayában található mintegy nyolcvan tó egyikéhez, a csodálatos és idilli El Dorado lagúnához.

A HÁZ ELŐTT delfinek úszkálnak, és a mindig párban repülő, nagytestű papagájok rikácsolásától hangos az erdő. A túlpartról bögőmajmok csapata próbálja túlharsogni őket. Ennél jobb helyet elképzelni is nehéz lenne egy bázis számára. A folyóparti épület nagy, nyitott teraszára akasztjuk függőágyainkat, hogy kipihenjük az evezés fáradságait, miközben a halászok már a konyhában tevékenykednek.

EGY HÉTIG ARASZNYI algaevő harcsákat eszem rizzsel és főtt maniókával körítve. Finom, de a halat pikkelyestől főzik, evés közben kell megpucolni. Itt, a civilizációtól távol eső területeken a folyók vize iható, így ha megszomjazom, mindössze kihajolok a csónakból, és nagyot kortyolok a lagúna vízből. A közeli falvakból ideköltöző halászból válogatott parkőrök kéthetente váltják egymást. Hidroplán csak pár évente érkezik, főleg akkor,

Balra lent: A ritka Terekay-folyamteknős egyik utolsó menedéke, az El Dorado lagúna.

ha valamilyen elszánt és pénzes biológus, és az őt kísérő filmes csapat kibérel egyet a légierőtől.

HÁZUNK CÖLÖPÖKÖN áll, hiszen nem-sokára beköszönt az esős évszak, és a terület négyméteres víz alá kerül. Kígyó emiatt nem sok van, és az emlősök zöme is a szárazföld magasabban fekvő belseje felé veszi az irányt. A paichék ilyenkor messzire beúsznak a vízzel elárasztott erdőbe, és az ott lehullott gyümölcsöket fogyasztják, amivel kiérdemelték a gyümölcssevő halak elnevezést. Az éjjeli hangok között nehéz megkülönböztetni a paichék vadászati technikájához tartozó ugrások hangját a kajmánok összezsápolódó állkapcsának hangjától.

AZ ITT TÖLTÖTT egy hét hamar elszáll. Napközben a folyami delfinek életét figyeljük, esténként a kajmánokat számol-

Fent: Halra váró vízimadár a Pacaya Samiria Nemzeti Parkban.

Lent: Nem csak a kajmán, de a méteresre növő víziteju is kedveli az apró holtágakat.

Februári akcióinkból:

TUNÉZIA – 7 éj

3* Fp. már **24.900** Ft/főtől

5* Fp. már **34.900** Ft/főtől

DJERBA – 7 éj

3* Fp. már **24.900** Ft/főtől

5* All. már **88.900** Ft/főtől

EGYIPTOM – 7 éj

Hurghada

2* Fp. már **54.900** Ft/főtől

4* All. már **86.900** Ft/főtől

EGYIPTOM – 7 éj

Sharm El Sheikh

4*+ Fp. már **81.900** Ft/főtől

5* All. már **105.900** Ft/főtől

ARAB EMIRÁTUSOK – 7 éj

4* Fp. már **149.900** Ft/főtől

5* Fp. már **159.900** Ft/főtől

Áraink a járulékos költségeket
(repülőtéri illeték, vízumdíj, BBP)
nem tartalmazzák!

**KARTAGO TOURS Zrt. 1076 Budapest,
Thököly út 21-23.
Tel: 462-8400 Fax: 462-8401**

TOVÁBBI IRODÁINK:

Kartago Tours Astoria – Budapest

Kartago Tours Teréz krt. – Budapest

Kartago Tours Pólus – Budapest

Kartago Tours vidéki irodák:

Debrecen, Eger, Győr, Miskolc,

Nyíregyháza, Pécs, Sopron, Szeged,

Szekszárd, Székesfehérvár

Aktuális ajánlatainkat tekintsek meg Telefontexten:
RTL Klub 411. oldal

juk, és a területet ellenőrizzük. Kicsit nehezemre esik itt hagyni ezt a csodaszép helyet, de vár egy újabb ország: Bolívia, az amazonasz-medencei Noel Kempf Nemzeti Park.

A 'borochik' földjén

(Noel Kempf Mercado Nemzeti Park, Bolívia)

AZ EXPRESSO Misiones del Oriente busztársaság járatán rajtam kívül mindenki missziós céllal utazik a bolíviai Santa Cruzból Concepcion városa felé. Kezdetét vette az esős évszak, buszunk hamar elakad a mély sárban. Mindenki egy emberként áll neki a jármű mentésének, csak a misszionáriusokat kell nógatni. Órákba telik, mire sikerül kiásnunk, így a mindössze 350 kilométeres távot tíz óra alatt tesszük meg.

BOLÍVIA LEGNAGYOBB nemzeti parkja, a Noel Kempf felé ez az egyetlen járat, melynek nagyjából kiszámítható az indulási és érkezési ideje. Buszunk az úgynevezett Misszionárius-kör mentén, missziós településeket érintve halad. A park innen még 500 kilométer, és aki busszal szeretné megközelíteni, szánjon rá pár hetet, a körülményektől függően. Sok időm nem lévén a Fundacion Amigos de la Naturaleza (FAN) és egy helyi utazási iroda segítségével a parkba utánpótlást szállító terepjáró utasa leszek. Két napos autókázás után érünk La Florida faluba.

A TRAGIKUS HALÁLT halt Noel Kempf bolíviai ornitológusról elnevezett park területe a FAN munkája nyomán a korábbi 706 ezer hektárról több mint a duplájára nőtt. Ez az egyetlen nemzeti park Dél-Amerikában, melynek területén egyaránt megtalálható a párás trópusi esőerdő, a szezonálisan vízzel elárasztott szavanna, a braziliai 'cerrad' (száraz) szavanna, galériaerdők, száraz erdők és a braziliai Pantanalhoz hasonló nedves élőhelyek. Egyedülálló biogeográfiai helyzetének köszönhetően 630 madárfaj és 130 emlős faj otthonát jelenti.

A megzavart dolmányos hangyász a fára kapaszkodva védekező pozícióba helyezkedik.

A PARK KELETI határát képező plató utolsó menedéke számos állat- és növényfajnak, melyek a szomszédos Brazíliában – főként a teljes tarvágások miatt – már elvesztették természetes életterületüket.

A CAPARU PLATÓN eredő folyók vize tíz ponton káprázatos vízesések formájában hullik alá, melyeknek legszebb tagja a 80

Fent: Dél-Amerika jól ismert állata, az ártalmatlan madárpók.

Lent: Hatöves tatu, az indiánok kedvenc csemegeje.

méteres El Elcanto. Állítólag Conan Doyle a platóról hallott beszámolók alapján írta „Elveszett világ” című regényét, melyben még fennmaradtak és háborítatlanul élnek az őskori erdők állatai.

A PLATÓN TALÁLT utolsó menedéket a pampaszarvas és a sörényes farkas – népszerű helyi néven ‘borochi’. Ritka állat, mely pipaszár lábaival a magas fűben lépdelve könnyedén észreveszi az alatt rejtőző rágcsálókat. Kéthetes ottlétem alatt

A halászhok rettetett konkurensze, a nagyra növő fekete kajmán.

sajnos egyetlen példányával sem találkozom, pedig a lábnyomok alapján nap mint nap bosszúsan vesszük tudomásul, hogy előző éjjel a szavannát átszelő földúton kilométer hosszan borochi portyázott.

NEM JÁROK szerencsével Dél-Amerika egyetlen csörgőkígyó fajával sem. Madárból viszont akad bőven: a parkba Cessnával berepülő amerikai madarászok szájatva jegyzetelik a megfigyelt fajok latin neveit. A kontinens legnagyobb jaguár populációja is itt található. Alkalmam

Dagonyázó disznócsalád a La Florida felé vezető út mentén.

nyílik a közelükbe kerülni, bár e macska – mint a puma is – gyorsan és némán továbbáll, így csak ő lát engem. A többi nagytestű állat nem képes néma eltűnésre. A tapír csörtet, a kistestű szarvasok szintén, csak halkabban, a kokaincsempész pedig előbb lő, aztán kérdez...

ÉRDEKES, HOGY a helyiek a jaguárt tigris, míg fekete színváltozatát fekete párduc néven emlegetik. Ez utóbbi persze ritka, mint a fehér holló, és ha egy vadász megpillantja, rögtön a gonoszt fedezi fel benne, és golyót ereszt belé. Hang alapján találunk rá a plató oldalában elterülő erdőkben tanyázó perui pókmajmok csapataira is. Szintén itt, az erdőben keresztezi utunkat a pampa állataként ismert nagy sörényes hangyász. (Kisebb társa, a dolmányos hangyász valószínűleg olvassa a róla szóló szakirodalmat, mert a pampán igyekszik elbújni előlünk.)

A PARK IGAZI madarász-paradicsom, és az ehhez kapcsolódó turizmus méregdrága, de csodaszép desztinációja. A több mint 630 madárfaj között szinte valamennyi dél-amerikai fajtával találkozhatunk. Gyalogtúránk alatt több pávát vagy papagájt látunk, mint bárhol Amazóniában.

HELYI, DE VÁROSI barátunk, Carlos megunja az erdei magányt, és szeretne visszajutni Santa Cruzba. Rádió n kiderítjük, hogy pár nap múlva busz érkezik San José de Campamento településre, így másnap kora reggel beülünk a terepjáróba, és elindulunk délre, a Paragua folyó vonalát követve.

kartago tours

A sikeres vakációk szakértője

**UTAZZON VELÜNK
EGÉSZ ÉVBEN!**

Állandó úti céljaink:

Egyiptom

Tunézia

Nyári úti céljaink:

Görögország

Mallorca

Törökország

Téli úti céljaink:

Arab Emirátusok

Brazília

Dominikai Köztársaság

Kuba

Venezuela

Zöld-foki Szigetek

**Keresse irodánkban tavasszal
megjelenő KARTAGO-GOLF és
KARTAGO-SPA katalógusainkat!**

A részletekért és további akcióinkért
látogassa meg weboldalunkat!

www.kartagotours.hu

KARTAGO TOURS Zrt.

1076 Budapest, Thököly út 21-23.

*Foglalja le utazását telefonon
vagy online!*

06 1 462 8 462

www.kartagoonline.hu

LASSAN ELÉRJÜK a vízzel elárasztott szavannát. Meleg van, az ablakon berepülő és rögtön agyoncsapott böglyökből öklömnyi kupac gyűlik össze a kesztyűtartón.

MEGÉRKEZÜNK San Joséba, ami egy La Floridához hasonló kis település, közepén szupermodern templommal. Tetején 6-8 kis, gömb alakú szélmalom, szerintem belül még Internet is van. Megállunk egy

háznál, ahol rögtön ebédre invitálnak bennünket. Kajmánbőrrel borított széken ülve eszem a tyúklevest, majd finom, hagymás péksütit és egy nagy zacskó kokalevelet vásárolunk tőlük.

CARLOS BOLDOG, talán holnap indul egy terepjáró busz, ami egyenesen San Ignacióba viszi. Onnan meg naponta van közvetlen járat Santa Cruz felé. Visszaindulunk. Az út közel 80 kilométer, amiből

A Santa Cruz és La Florida közötti, mintegy 500 kilométeres út csak terepjáróval járható.

az első két óra akadály nélkül telik. Vadászunk egy félliteres zacskóból folyamatosan tömi magába a frissen vásárolt kokalevelet. Egyszer kérek tőle, de aztán maradok a hagymás péksütinél.

‘CABALLERO’-NK (cowboy) az elfogyasztott koka hatásától annyira éber, hogy ha rajta múlna, az egész erdőt kiirtaná egy szál machetével. Mindig elsőnek ugrik, hogy eltávolítsa az úton levő akadályokat, majd elindul gyalog a kocsi előtt, és minden egyes ágat nagy gonddal levág. Néha félórát gyalogol így, és senki nem szól rá, hogy menjünk inkább gyorsabban, hiszen van gallytörő a kocsin.

IGAZI JAGUÁR biotópon haladunk keresztül, egy akkora alagútszerű ösvényen, amin kocsink pont elfér. Caballerónkban

A keskeny esőerdei utakon nehéz előrejutni fűrész és bozótívágó kés nélkül.

A bolíviai Noel Kempf Nemzeti Parkot keskeny folyó határolja, melyen az autókat egyszerű tutaj-komppal szállítják át.

Lent: La Florida lakói még hagyományos módszerekkel látják el a háztartási feladatokat.

hiába pezseg a vadászszenvedély, csak egy róka szalad át előttünk, de bármelyik pillanatban egy jaguár vagy puma is megteheti ezt. Egy-két helyen az útra dőlt hatalmas fákat már évek óta csak kikerüli, aki erre jár, így vágva új utat az erdőben. Ezek az utak nem egyenesek, így párszor fákat kell kivágnunk, hogy a nagy terepjáró elérjen a sáros úton. Még jó, hogy

motoros fűrész nélkül egy lépést sem teszünk mostanában!

A FÁK FŰRÉSZELESNÉL és pakolásánál a mérgeskígyók és a tűzhangyák miatt körültekintően kell eljárnunk. Kígyót sajnos itt sem találunk, de a tűzhangyák harapásai alaposan megkeserítik az életünket. Késő éjjel még mindig az erdőben harcolunk, La Floridától mindössze 40 kilométerre.

KORA HAJNALBAN futunk be a faluba, és fáradtan már csak arra marad erőnk, hogy mély álomba merülve próbáljuk feldolgozni a napot. A vadásznak ez biztos könnyen megy... Én napokig csak arra tudok gondolni, hogy remélhetőleg a FAN munkájának és a rohamosan fejlődő ökoturizmusnak köszönhetően valóban sikerül megőrizni Conan Doyle elveszett világát.

La Floridában ma is a folyó vizét használják mosásra, fürdésre, pancsolásra.